Kolektīvā atlaišana

Ja vienlaikus tiek samazināts liels skaits darbavietu.

Kas jums par to jāzina:

- Kolektīvā atlaišana vai atlaišana no darba ir situācija, kad **īsā laika posmā darbu zaudē liels skaits uzņēmuma darbinieku.**
- Kolektīvās atlaišanas gadījumā **darba devējiem ir jāapspriežas ar darba ņēmēju nacionālajiem pārstāvjiem**. Šis pienākums ir noteikts ES Direktīvā 98/59/EK. Tajā izklāstīti noteikumi par darbinieku pārstāvju informēšanu un konsultēšanos ar tiem pirms kolektīvās atlaišanas, kā arī noteikumi par praktisku atbalstu atlaistajiem darbiniekiem.
- Saskaņā ar **EUP direktīvu kolektīvā atlaišana ir izņēmuma gadījums, kas** ir pamats konsultāciju procedūrai ar EUP.
- Uz atlaišanu no darba un kolektīvo atlaišanu sakarā ar īpašumtiesību maiņu vai uzņēmuma slēgšanu/bankrotu attiecas **citi ES noteikumi**.
- Ja kolektīvā atlaišana ir neizbēgama, **valsts tiesību akti** uzliek darba devējam pienākumu risināt sarunas ar darbinieku pārstāvības organizāciju par **atbalsta pasākumiem skartajiem darbiniekiem,** piemēram, sociālajiem plāniem, finansiālām kompensācijām, pārkvalifikāciju un/vai atbalstu jauna darba atrašanai.
- **EUP un SE Uzņēmumu padomēm,** kā arī darbinieku valdes līmeņa pārstāvjiem būtu labi jāpārzina valsts noteikumi attiecībā uz kolektīvo atlaišanu, lai uzraudzītu atbilstošu procedūru ievērošanu un pareizu īstenošanu katrā dalībvalstī, kuru skar atlaišana.

Jūsu uzdevums ir...

- Paredziet iespējamos kolektīvos atlaišanas gadījumus jūsu uzņēmumā un iemeslus, kāpēc vadība apsver kolektīvo atlaišanu.
- Izmantojiet arodbiedrību resursus un informāciju par šo jautājumu Eiropas un valsts līmenī.
- Apkopot visu informāciju, kas palīdz izprast kolektīvās atlaišanas ekonomisko pamatojumu, kā arī iespējamo vadības "slēpto" motivāciju.
- Lai saņemtu padomu, sazinieties ar savu EUP/SE WC koordinatoru un Eiropas Arodbiedrību federāciju.
- Apmainieties ar visu informāciju, ko varat savākt vietējā līmenī, ar visiem EUP/SE WC locekļiem.
- Pārliecinieties, ka EUP pauž vienprātīgu viedokli un pauž viedokli par pārstrukturēšanas plānu, pirms sākas darbinieku un arodbiedrību nacionālās sarunas ar vietējo vadību.

- Esiet proaktīvi: Pieprasiet savas tiesības, negaidiet, kamēr vadība brīvprātīgi sniegs nepieciešamo informāciju vai lūgs jūsu viedokli.
- Lai iegūtu vispārīgākus ieteikumus par starptautisko pārstrukturēšanu, lūdzu, spiediet **ŠEIT.**

Transnational Restructuring Navigator

Laika grafika matrica

Pārvaldības pienākumi

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Ja rodas baumas un ir starptautiska dimensija (par pasākumu, kas izraisa kolektīvo atlaišanu, tiek lemts starptautiskā līmenī un/vai tas skar vairākas ražotnes/apakšražotnes dažādās EUP valstīs), centrālajai vadībai ir pienākums pēc iespējas ātrāk informēt EUP vai SE WC(skatīt paredzēto lēmumu).

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Vietējā līmeņa vadībai ir jāinformē par visiem plānotajiem kolektīvajiem atlaišanas gadījumiem.
- Precīzi termiņi un pienākumi ir aprakstīti attiecīgajos valsts darba tiesību noteikumos par kolektīvo atlaišanu.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Vadībai ir jāinformē valdes līmeņa darbinieku pārstāvji par korporatīvo stratēģiju un visiem plāniem, kas varētu ietekmēt darbiniekus.

Darba ņēmēju tiesības un rīcība

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Locekļiem ir iespēja uzdot jautājumus vadībai, piemēram, ar Izraudzītās komitejas, sekretāra, priekšsēdētāja vai cita pārstāvja starp sanāksmēm starp sanāksmēm starpniecību.
- EUP pēc iespējas ātrāk jāapmainās ar informāciju un tā jāvāc, cieši sadarbojoties ar vietējiem un nacionālajiem locekļiem skartajās valstīs.

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Vietējiem darbinieku pārstāvjiem ir iespēja uzdot jautājumus valsts vai vietējai vadībai, lai pārbaudītu baumu patiesumu.
- Viņiem būtu jāsazinās arī ar valsts līmeņa arodbiedrībām, kā arī ar EUP.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Izvirzīt šo jautājumu valdes sanāksmēs un diskusijās ar vadību par nākotnes stratēģiju un darbinieku atlaišanas ekonomisko pamatojumu. Sūtiet signālus Eiropas Uzņēmumu padomei.

Transnational Restructuring Navigator

Arodbiedrību darbība

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Liela mēroga atlaišanas gadījumā arodbiedrībām būtu jāizstrādā savas iniciatīvas, kas vērstas ne tikai uz darba devēju, bet arī uz skartajām valsts iestādēm un valdībām vietējā, reģionālā un valsts līmenī.
- ES un valstu līmeņa arodbiedrību struktūrām un EUP/ SE WC būtu cieši jāsadarbojas.

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Baumas var būt pamatotas vai nepamatotas: iespējams, ir nepieciešama sākotnēja informācijas apmaiņa ar attiecīgajiem darbiniekiem. Darbinieku pārstāvji var arī pārbaudīt publiski pieejamo informāciju internetā (presē, uzņēmuma tīmekļa vietnē u. c.). Atkarībā no valsts tiesību aktiem arodbiedrību pārstāvji var apmainīties ar informāciju arī starp uzņēmumiem.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Regulāra informācijas apmaiņa ar darbinieku valdes līmeņa locekļiem, kā arī valsts arodbiedrību locekļiem, kas iesaistīti EUP darbā.

Valsts iestāžu loma

Eiropas Uzņēmumu padomes SE Uzņēmumu padomes

- Nav tiešas lomas attiecībā uz EUP, bet EUP ir jāzina, ka kolektīvās atlaišanas gadījumā darba devējam iepriekš jāinformē valsts iestādes tajās valstīs, kuras skar atlaišanas gadījumi.
- Tādēļ EUP būtu jāzina valsts tiesiskais regulējums un atšķirīgie procesuālie noteikumi tajās valstīs, kurās notiek kolektīvā atlaišana.

Vietējo darbinieku pārstāvniecības

- Vietējiem darba ņēmēju pārstāvjiem būtu jāinformē sevi par tiesību normām un valsts iestāžu lomu **kolektīvās atlaišanas** gadījumos, īstenojot ES direktīvas noteikumus.

Darba ņēmēju pārstāvji valdē

- Publisko iestāžu loma attiecībā uz darbinieku pārstāvjiem valdes līmenī nav noteikta.

Transnational Restructuring Navigator

Further reading and resources

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

Collective redundancy, European Industrial Relations Dictionary, Dublin

Organizācija(-as): Eurofound

Veids: Tīmekļa vietne

Kategorija: Pētniecība

Valoda: Angļu valodā

Piekļuve: Publiski

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA SLĒGŠANA

In case of a closure resulting in signficant numbers of redundancies, it might also be useful to have a look at the list of company restructuring cases in which interventions of the European Globalisation Fund have been made

(the list is updated every few months)

Veids: Tīmekļa vietne

Kategorija: Fakti un dati

Valoda: Angļu valodā

Piekļuve: Publiski

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

Gathering information on company examples of different types of restructuring is possible via the Eurofound “Restructuring Events Database”

The database is searchable by country, sector, name of company as well as specific types of restructuring.

Transnational Restructuring Navigator

Organizācija(-as): Eurofound

Veids: Tīmekļa vietne

Kategorija: Fakti un dati

Valoda: Angļu valodā

Piekļuve: Publiski

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

Judgment of the Court in Case C-134/22 | G GmbH. Collective redundancies: the employer's obligation to communicate information to the authorities at an early stage of such a project is not intended to confer individual protection on workers.

Organizācija(-as): CJEU

Veids: PDF

Kategorija: Juridiskais

Valoda: Angļu valodā

Piekļuve: Publiski

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

Website on collective redundancies. Usefull links to national legislation implementing Directive 98/59 EC.

Organizācija(-as): European Comission

Veids: Tīmekļa vietne

Kategorija: Juridiskais

Valoda: Angļu valodā

Transnational Restructuring Navigator

Piekļuve: Publiski

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

EU Directive 98/59/EC of 20 July 1998 on the approximation of the laws of the Member States relating to collective redundancies.

Organizācija(-as): European Union

Veids: Tīmekļa vietne

Kategorija: Juridiskais

Valoda: Angļu valodā

Piekļuve: Publiski

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

Toolbox for the negotiation and renegotiation of EWC agreements

Organizācija(-as): industriAll Europe

Kategorija: Savienības ceļveži

Valoda: Angļu valodā

Piekļuve: Ierobežots

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

A list of national trade union officers in charge of company policy,EWCs and SEs in their organisation can be downloaded on the industriAll Europe Intranet

Organizācija(-as): industriAll Europe

Kategorija: Savienības ceļveži

Transnational Restructuring Navigator

Valoda: Angļu valodā

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

industriAll has published a guide for EWC and SE Works Council Members as well as industriAll affiliates to support them when facing transnational company restructuring

Part 1 of the guide is dedicated to Anticipation and being pro-active: "Dealing with transnational company restructuring: Part 1. Be proactive and anticipate: step up information exchange and networking in multinational companies", December 2020.

Organizācija(-as): industriAll Europe

Kategorija: Savienības ceļveži

Valoda: Angļu valodā

KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA

Practical Guide for EWCs on information and consulation

Organizācija(-as): EFBWW

Kategorija: Savienības ceļveži

Valoda: Angļu valodā

PIRMS PĀRSTRUKTURĒŠANAS KOLEKTĪVĀ ATLAIŠANA (PĀRROBEŽU) APVIENOŠANĀS

How to prepare to company change?

Manual for European Workers' Representatives.

Organizācija(-as): ETUI

Veids: Tīmekļa vietne

Kategorija: Savienības ceļveži

Valoda: Angļu valodā

Transnational Restructuring Navigator

Piekļuve: Publiski

Gads: 2018

Transnational Restructuring Navigator